

Prakšické

Číslo 2

noviny

Prosinec 2023

Ročník XXIX

OBSAH NOVIN

2. Slovo starosty	5. Střípky ze školy	11. Vepřové hody
2. Usnesení zastupitelstva	6. Adventní akce Stonožky	12. Koncert pro seniory
3. Evidence obyvatel	7. Prakšičtí mani	12. Zájezd do Dunajské Stredy
3. Vítání občánků	9. Slavný den	13. TJ Sokol
4. Zamyšlení Otce Josefa	10. Rozloučení s prázdninami	14. Hody, výlov
4. Harmonogram bohoslužeb	10. Slavnosti vína	

Radostné prožití svátků vánočních,
hodně zdraví a spokojenosti v novém roce
přejí zastupitelé a zaměstnanci obce

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,
blíží se konec letošního roku a s ním přichází zpráva o dění v obci ve druhém pololetí letošního roku.

Přes prázdniny došlo ve škole k vymalování kuchyně i několika tříd a byl pořízený nový nábytek do jednoho z kabinetů.

Prvního září se na hřišti uskutečnilo rozloučení s prázdninami.

V září byl ve škole slavnostně zahájen nový školní rok. Zúčastnili jsme se tradičních „Slavností vína“ v Uherském Hradišti.

V říjnu se uskutečnily krojované hody s právem, tentokrát beze stárků a povolení k hodové zábavě, celkově s jinou organizací této akce.

V sále a předsáli byl namontován nový akustický obklad, který výrazně přispěl k lepší pohodě návštěvníků kulturních akcí.

Byl dokončen byt v domě čp. 66 (dům služeb), který bude po kolaudaci připraven k převzetí novými nájemníky.

Na hřbitově bylo postaveno nové kolumbárium s 18 schránkami na urny.

Byla vybudována odstavná parkovací plocha pro osobní automobily u sálu.

Začalo se s opravou plotu kolem

školy, práce budou dále pokračovat za příznivějšího počasí.

Byla vybrána firma na realizaci akce „Pumtrack Prakšice“, uskutečnily se základní zemní práce a pokračovat se bude asi až v příštím roce.

V měsíci říjnu jsme požádali odbor životního prostředí a silniční správní orgán Městského úřadu Uherský Brod o vydání stavebního povolení na výstavbu vodovodu, kanalizace, chodníku a rekonstrukci silnice na Záhumenicích proti základní škole.

Začátkem prosince proběhla tradiční zabijačka a každoroční setkání se seniory spojené s koncertním vystoupením.

Koncem listopadu zastupitelstvo schválilo rozpočet obce na příští rok. Mezi nejdůležitější akce patří výstavba kanalizace, vodovodu a zpevněných ploch v lokalitě Záhumenice před základní školou. Měla by být vybudována i pumtracková dráha za víceúčelových hřištěm s tartanovým povrchem. Chtěli bychom zrealizovat i výstavbu fotovoltaické elektrárny na střeše základní školy. Bude vybudován zpomalovací práh a opravena silnice na Horním Konci, zde však musíme udělat sondu a zjistit, jaké je složení stávající komunikace.

Bude pokračovat oprava plotu kolem základní školy. Bude zpracován projekt bytovky, která by měla stát v zahradě základní školy. Na provoz a opravy v základní škole (malování, odstranění vlhkosti v suterénu) je plánováno celkem 2 240 tis. Kč. Požádali jsme o dotaci na pořízení nového digitálního rozhlasu v obci, který by měl výrazně přispět k lepší kvalitě hlášení. Na podporu činnosti spolkům je schváleno celkem 160 tis. Kč.

Opakovaně vás, občany Prakšice žádám, abyste neparkovali v zimním období na chodnících a místních komunikacích. Tyto se buď nedají vůbec udržovat anebo je jejich udržování spojeno s velkou pravděpodobností poškození odstavených vozidel. Pokud se některému z občanů stane úraz na neudržované místní komunikaci z důvodů parkování vozidel, bude škodu obec uplatňovat po majiteli vozidla.

Poněvadž se kvapem blíží vánoční svátky, chtěl bych vám popřát jménem zastupitelů, zaměstnanců i jménem svým, klidné a radostné prožití svátků vánočních a hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v novém roce 2024.

J. Hefka

Výpis z usnesení

zastupitelstva obce Prakšice ze 5. veřejného zasedání konaného v pondělí 11.9.2023. Na základě zákona č. 128/2000 Sb. o obcích zastupitelstvo obce:

5. Schvaluje Smlouvu o smlouvě budoucí č. V 61/01/2023 se SVaK a.s.Uherské Hradiště.
6. Schvaluje Smlouvu o smlouvě budoucí č. K 61/01/2023 se SVaK a.s.Uherské Hradiště.
7. Schvaluje Smlouvu o spolupráci při naplňování Memoranda o společném záměru při nakládání s komunálními odpady a pověřuje starostu obce podpisem smlouvy.
8. ZO ruší Krizový štáb obce Prakšice.
9. Bere na vědomí RO č. 7, 8 a 9/2023 schválené v pravomoci starosty obce a schvaluje RO č. 10/2023 dle předloženého návrhu.
10. ZO schvaluje využití dotační výzvy 48 OPŽP 2021 – 2027 Lokální výstražné a varovné systémy při současné realizaci akce Digitální bezdrátový rozhlas v obci Prakšice.
11. Bere na vědomí Zápis č. 227/2023/IA z dílčího přezkoumání hospodaření obce Prakšice za rok 2023.

Výpis z usnesení

zastupitelstva obce Prakšice ze 6. veřejného zasedání konaného ve středu 29.11.2023. Na základě zákona č. 128/2000 Sb. o obcích zastupitelstvo obce:

5. Schvaluje rozpočet obce na rok 2024 v celkové výši příjmů 26 572 200,- Kč a v celkové výši výdajů 28 572 200,- Kč jako schodkový. Na krytí schodku ve výši 2 000 000,- Kč bude použito finanční rezervy obce z předcházejících období (pol.8115).
6. Schvaluje inventarizační komisi ve složení: předseda

- Rostislav Němeček, členové Jaroslav Hladiš, Bc. Ondřej Drábek, Ing. Libor Mikel, k provedení inventarizace majetku obce k 31.12.2023.
7. Schvaluje obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.
 8. Schvaluje obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství.
 9. Schvaluje obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku ze psů.
 10. Schvaluje výběr dodavatele akce „Pumtrack Prakšice“ firmu SVS-CORRECT, spol. s r.o., 687 12 Bílovice 513 za cenu 2 827 700,- Kč vč. DPH.
 11. Schvaluje prodloužení termínovaného účtu u Komerční banky a.s. na dobu 6 měsíců od 17.12.2023 a zřízení termínovaného účtu na 3 měsíce od 29.11.2023. Pověřuje starostu podpisem smlouvy o zřízení těchto účtů.
 12. Schvaluje individuální dotaci těmto spolkům:
Sdružení rybářů rybníkářství Holomňa Prakšice
25 000 Kč

- Myslivecký spolek Jeleňa Prakšice 15 000 Kč
Tělovýchovná jednota Sokol Prakšice-Pašovice 100 000 Kč
Český svaz včelařů Uherský Brod 10 000 Kč
LMK Prakšice 5 000 Kč
Pašovsko-Prakšická hodová chasa 15 000 Kč
Zároveň schvaluje uzavření veřejnoprávních smluv o poskytnutí dotace s těmito organizacemi.
13. Pověřuje finanční výbor k provedení kontroly hospodaření Základní školy a Mateřské školy Prakšice za II. pololetí 2023.
 14. Schvaluje Smlouvu o zřízení věcného břemene č.: OT-014330088446/002- ADS s EG.D, a.s. Lidická 1873/36, Brno.
 15. Schvaluje zrušení nerealizované investice – Dům s pečovatelskou službou.
 16. Bere na vědomí rozpočtová opatření č. 11 a 12/2023 schválená v pravomoci starosty obce a schvaluje rozpočtové opatření 13/2023.

Společenská kronika

V červenci oslavila 80 let **paní Anna Sedláčková**. V říjnu oslavil 80 let **pan František Moštěk** a **pan Miloslav Lukašík**.

V listopadu oslavila 80 let **paní Ludmila Moštková**.

Všem jubilantům ještě jednou blahopřejeme.

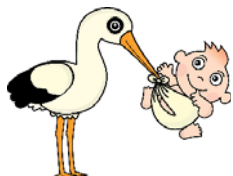
Evidence obyvatel

v období 30.6.2023 – 30.11.2023

1. Narození - 4
 2. Přihlášení - 7
 3. Úmrtí - 6
 4. Odhlášení - 13
- Počet obyvatel v Prakšicích
ke dni 30.11.2023 - 1007.

Vítání občánků

Ve středu 22. listopadu jsme na obecním úřadu přivítali nově narozené občánky obce. Jednalo se o Nikolu Vlkovou, Matouše Vlka, Elenu Pekarčíkovou, Benjamina Drábka, Patrika Maráška a Nellu Kročilovou. Po vystoupení dětí z mateřské školy přítomné přivítal starosta obce, předal rodičům finanční a věcný dar a maminkám kytku. Na závěr proběhlo focení rodičů s dětmi u kolébky.

Zamyšlení Otce Josefa

Vážený a milý člověče.

At' jsi kdokoliv, nezlob se, že Tě oslovuji takto nezvykle a důvěrně.

Je to kvůli tomu, abych Ti předala něco neobvykle nadpozemsky krásného a zároveň tak obyčejně lidského, co se týká všech Vás lidí bez rozdílů. Nevím však, jak se k Tobě dostat. Brání mi v tom především Tvůj vysoký plot, který Tě má chránit před druhými lidmi. Postavila Ti ho tam postupně nedůvěra, která však nespadá z nebe. Začalo to tím, že je-

den člověk Tě zklamal; a po něm zase někdo další a další. Mrzí mě to, že takoví lidé Ti vzali víru v člověka. Cítím potřebu je omluvit, protože určitě nikdo z nich nemůže být šťastný. Nevím však, jak Ti vrátit ztracenou důvěru. Není mi známo, jak opravit důsledky toho, co si lidé navzájem působí.

Ale málem bych zapomněla na to, že Ti chci doručit pozvánku do města Betléma. Víš, že hvězdy nelžou a tak mi snad budeš věřit. Totiž Vám lidem se má uprostřed v noci narodit zá-

račné dítě. Bude mít moc zachraňovat lidi, kteří zůstali uvězněni za svými vysokými ploty.

Záchranná akce se však neobejde bez pomoci lidí. Možná jsi to Ty, kdo může pomáhat. Prosím, pokud najdeš dost sil a odvahy, otevři bránu a pojď za mnou, dovedu Tě tam. Jsem totiž Tvoje šťastná hvězda.

Přeji Vám, abyste i Vy objevili svoji šťastnou hvězdu.

Zamyšlení otce Josefa

Program bohoslužeb

Program bohoslužeb a jiných aktivit ve farním kostele Krista Krále v Prakšicích a v kapli svatého Jana Sarkandera v Pašovicích v době vánoční

Po celou dobu vánoční bude kostel v Prakšicích otevřený k soukromé návštěvě našich jesliček

Sobota 23. 12. Sobota III. adventního týdne

- 7:00 Prakšice kostel a fara - poslední roráty a snídane na faře
- 8:00 Prakšice kostel - Vánoční výzdoba kostela s rodiči a ostatními dobrovolníky + příprava našeho betléma s dětmi
- 14:00 Prakšice kostel - KOLEDOVÁNÍ U BETLÉMA (FS MALÁ HOLOMŇA)
- 17:00 Pašovice kaple - mše svatá ze IV. Neděle adventní

Neděle 24. 12. IV. Neděle adventí

- 8:30 Prakšice kostel - mše svatá ze IV. Neděle adventní
- 14:30 Prakšice kostel - mše svatá s dětmi z liturgie Vigilie Slavnosti Narození Páně
- 16:30 Pašovice kaple - mše svatá z liturgie Vigilie Slavnosti Narození Páně
- 22:00 Prakšice kostel - mše svatá z liturgie Vigilie Slavnosti Narození Páně („půlnoční“)

Pondělí 25. 12. Hod Boží Vánoční

- 8:30 Prakšice kostel - mše svatá z liturgie Slavnosti Narození Páně
- 10:30 Pašovice kaple - mše svatá z liturgie Slavnosti Narození Páně

Úterý 26. 12. Svátek svatého Štěpána, prvomučedníka

- 8:30 Prakšice kostel - mše svatá z liturgie Svátku
- 10:30 Pašovice kaple - mše svatá z liturgie Svátku

Středa 27. 12. Svátek svatého Jana Evangelistu, apoštola a evangelistu

- 7:11 Prakšice Obecní úřad - odjezd autobusové linky směrem na Uh. Brod pro poutníky po jesličkách města Olomouce
- 9:00 Olomouc, kaple sv. Anny - mše svatá pro naše poutníky po jesličkách města Olomouce

Čtvrtek 28. 12. Svátek svatých Mládětek, mučedníků

- 17:00 Prakšice kostel - mše svatá z liturgie Svátku
- 18:00 Prakšice kostel - Vánoční koncert v podání Chrámového sboru z Velké Bystřice

Neděle 31. 12. Svátek Svaté Rodiny

- 8:30 Prakšice kostel - mše svatá z liturgie Svátku
- 10:30 Pašovice kaple - mše svatá z liturgie Svátku

Pondělí 1. 1. 2024 Slavnost Matky Boží Panny Marie

- 8:30 Prakšice kostel - mše svatá z liturgie Slavnosti
- 10:30 Pašovice kaple - mše svatá z liturgie Slavnosti

Neděle 7. 12. Svátek Křtu Páně - závěr doby vánoční

- 8:30 Prakšice kostel - mše svatá z liturgie Svátku
- 10:30 Pašovice kaple - mše svatá z liturgie Svátku
- 15:00 Prakšice kostel - Vánoční koncert Pěveckého sboru Dvořák z Uherského

**Vánoční přání
a požehnání do nového roku 2024
od otce Josefa**

Rád bych se pokusil vyjádřit vděčnost za všechno, čím jsme se v tomto roce /dalo by se napsat, už v uplynulém) navzájem obdarovávali. Jménem farního společenství i jménem svým děkuji zastupitelstvu obce Prakšice, pracovníkům Obecního úřadu, dále pak vedení ZŠ Prakšice, učitel-skému sboru, místnímu hasičům, místním podnikatelským subjektům, složkám i jednotlivcům působícím v rámci naší obce a nakonec kouzelné slovo díky patří vůbec všem lidem dobré vůle.

otec Josef Opluštil

Střípky ze škol

Divadelní představení „Klára 3847“

V hodinách dějepisu jsme začali probírat 2. světovou válku, a tak jsme se vydali do Uherského Brodu na představení Klára 3847.

Představení pojednávalo o Kláře Brodyové, která přežila válku a koncentrační tábor v Osvětimi. Celou hru sepsala Klára Lavičková, vnučka Kláry Brodyové, podle reálného příběhu své babičky. Ta na svůj příběh nechtěla ani pomyslet, natož ho někomu vyprávět. Něco ji ale jednou přimělo všechno sepsat, no a když to její vnučka četla, napadlo ji z toho udělat divadelní hru. Ona sama v ní hraje roli právě své babičky.

Představení bylo moc hezké, jestli se to tak dá vůbec říct. Bylo hezky zahrané, emotivní, smutné. Nejvíc mě děsila představa, že je to skutečnost, že se to opravdu dělo, že je to celé sepsané podle skutečných událostí! Je to teda přizpůsobené tak, že i když je to kruté a děsivé, dá se na to vydržet dívat. Navíc představení ani není nějak dlouhé, takže diváci udrží pozornost.

Po skončení jsme měli ještě čas, tak jsme se byli podívat v městské knihovně na Panském domě.

Karolína N., 9. třída

Exkurze do Bratislavy

Rok se s rokem sešel a 6. října jsme opět zavítali na exkurzi do Bratislavy. Také tentokrát nás po stopách tohoto města provázel skvělý pan Kočí.

V první části jsme si prohlédli krásně opravený Děvín, ve druhé jsme pak navštívili Bratislavský hrad, centrum města a celý program jsme zakončili u Národního divadla. Zbyl i čas na nákup suvenýrů, vyhlášené zmrzliny a na návštěvu oblíbeného občerstvení.

Počasí se tentokrát mimořádně vydařilo a všichni jsme si užili příjemný den v hlavním městě našich sousedů.

Barevný týden

Listopad se nese ve znamení barev, a tak se žákovský parlament rozhodl uspořádat BAREVNÝ TÝDEN. Žáci chodili do školy každý den v jedné barvě a zástupci žákovského parlamentu vždy poctivě počítali, do kolika kusů se každá třída oblekla. Zapálení pro věc byli hlavně žáci z prvního stupně a velice se snažili, ale favoritem byla po celý týden 5. třída, která nakonec opravdu zvítězila.

Adventní humanitární akce Stonožky 2023

Tak jako v uplynulých letech jsme i letos měli možnost zapojit se do práce ve prospěch potřebných prostřednictvím dětského humanitárního hnutí Na vlastních nohou Stonožka.

Díky štědrému příspěvku od obou obcí, Prakšice a Pašovice, jsme pro žáky naší školy zakoupili materiál k tvorbě a mohli jsme začít realizovat náš každoroční celoškolní projekt - Dílny pro Stonožku. Tohoto zhruba dvouhodinového projektu se zúčastnili všichni žáci naší školy napříč výukou, činností ve školní družině či v kroužcích s rukodělným zaměřením. Potěšilo nás, že jsme opět mohli ve stáncích nabídnout velmi zdařilé výrobky z keramiky, ze skla, dřeva, krásné adventní vazby a jiné dekorace. Díky bývalé žákyni, Gabriele Jenerálové, a její rodině jsme opět získali voňavé a velice chutné perníčky. Skupinky žáků a jejich rodičů vytvořily pod vedením paní Palkové a Hauerlandové nádherné dekorace na tyto perníčky. Paní Jitka Langerová v hodinách výtvarné výchovy v 9. třídě i letos profesionálně vedla žáky při zhotovování ručně malovaných skleněných vánočních ozdob. Krásné adventní vazby jsme zhotovovali v odpoledních dílnách, které zajišťuje paní Irena Kadlčková. Letos jsme po delší době mohli ve stáncích nabídnout výrobky z keramiky, které v kroužku zhotovovaly děti ze školní

družiny pod vedením paní vychovatelky Martiny Gajdošíkové a Lenky Mikuláškové.

Je potěšující, že se do práce zapojili žáci celé školy, kteří spolu s učiteli, asistenty a vychovateli vytvořili velké množství nápaditých adventních ozdob. S velkým úspěchem jsme je opět nabízeli k prodeji na Kateřinském jarmarku. Také jsme je, jako již tradičně, prodávali u kostelů v Uherském Brodě, Prakšicích a v Pašovicích.

Naše Stonožkové poděkování patří všem učitelům za vedení dílen, zejména paní učitelce Martině Běhůnkové a Márii Uherkové, které se výraznou měrou podílely na celoškolním projektu Dílny pro Stonožku a svými kreativními nápady obohatily naši rozmanitou nabídku drobných dekorací. Kolegyně Martina Běhůnková spolu s paní učitelkou Alenou Braunerovou zabezpečily prodej na Kateřinském jarmarku.

Děkujeme všem, kteří nás svou prací podporují v našem úsilí ve prospěch potřebných. Každý rok nám pravidelně pomáhá paní Irena Kadlčková při adventním tvoření, paní Jitka Langerová při vytváření skleněných dekorací a rodina Jenerálova peče výborné perníčky. Rodiny Kučerova, Hladišova a Baránkova se zase každoročně podílejí na organizaci adventních prodejů. Velmi si vá-

žíme všech rodičů i žáků, kteří prodávají ve stáncích, i když počasí není vždy ideální.

Děkujeme také za sponzorský dar firmě Lima, která opakovaně zásobuje naše adventní dílny krásnými dekorativními svíčkami na výrobu adventních svícnů.

Chtěla bych touto cestou poděkovat oběma obcím, Prakšice a Pašovice, za příspěvky na materiální zajištění stonožkových akcí, městu Uherský Brod za umožnění prodeje a poskytnutí stánku na Kateřinském jarmarku, farnostem Prakšice a Uherský Brod za podporu při prodeji výrobků a za obětavou spolupráci. Dále děkujeme žákům, rodičům, učitelům, vychovatelům a zaměstnancům školy za jejich práci ve Stonožce, v neposlední řadě všem dobrovolníkům za vedení odpoledních dílen, ale také těm, kteří zakoupením výrobku přispějí na dobrou věc. Letos, podobně jako loni, náš příspěvek poputuje prostřednictvím hnutí Na vlastních nohou Stonožka dětskému oddělení Psychiatrické kliniky do Fakultní nemocnice v Plzni.

Krásné a spokojené Vánoce spolu s pozdravem od paní Běly Gran Jensen, prezidentky hnutí

prerje

*Jana Kovaříková, koordinátorka
Stonožky pro oblast Moravy*

Prakšičtí mani

erb Prakšických ze Zástřizl

erb rodu Kauniců

Ne, není to gramatický překlep. Tento článek nebude o prakšické rodině Manové. O ní snad až někdy příště. Tento článek bude o prakšických manech neboli o lenících či vazalech. Vesnici Prakšice užívalo historicky mnoho různých pánů a šlechtických rodů. Někteří z nich byli relativně chudí a jiní byli docela bohatí. Někteří byli v měřítku českého království a později Rakouské monarchie docela bezvýznamní a jiní hráli velmi důležitou roli. Jedno však měli všichni tito páni společné. Byli to biskupovi mani, neboli jak již bylo řečeno, leníci či vazalové olomouckého biskupa. Ves Prakšice jim totiž nikdy právně nepatřila a byla jim olomouckým biskupem pouze pronajata-svěřena do užívání. Právně vlastnilo ves Prakšice po celou dobu její doložené nejstarší historie olomoucké biskupství. Původně byla ves Prakšice zeměpanským majetkem a vlastnil ji pán země. Morava byla kolem roku 1000 pro usnadnění duchovní správy rozdělena na několik arcikněžství a jejich sídla byla na důležitých knížecích hradech. Rovněž i na hradě Spythněvi sídlil arcikněz, jemuž kníže daroval k obživě část okolního území i s vesnicemi a právě tímto způsobem se někdy v té době s velkou pravděpodobností dostala ves Prakšice do církevního vlastnictví. Roku 1063 uvedl český kníže Vratislav II. (později první český král) ke kostelu sv. Petra v Olomouci jako prvního biskupa Jana I., který byl původně břevnovským mnichem. Jednotlivá moravská arcikněžství se tak dostala pod správu olomouckého biskupství. Později, kdy se za biskupa Jindřicha Zdíka v roce 1141 přeneslo sídlo biskupství do kapituly nově postaveného kostela sv. Václava, byly již Prakšice v soupisu majetku biskupství konkrétně zapsány. Na dochované listině je uvedeno, že Prakšice a několik dalších osad patří ke kostelu spythněvskému. Díky této první a nejstarší písemné zmínce o Prakšicích, se dnes můžeme pyšnit takto starou doloženou historií.

Někdy v konci 12. a začátku 13. století zaniklo spythněvské arcijáhenství a ves Prakšice se dostala přímo do vlastnictví olomouckého biskupa. Prakšice se tak staly na 550 let biskupovo „zboží“, biskupovo léno. Biskup

postupně vlastnil obrovský majetek, který nebyl sto sám spravovat. Proto svěřil určité území jiným, většinou méně zámožným šlechticům, nebo svým oblíbencům, aby ho užívali. Takový svěřený statek se nazýval feudum. Pán, kterému byl statek svěřen, se nazýval leník, také a nejčastěji vazal nebo man. Vazal statek užíval a za jeho užívání musel biskupovi odvádět ročně: „...stanovenou částku obilí a peněz, konati službu válečnou na koni nebo pěšky s mečem nebo lukem...“. Prvním doloženým prakšickým biskupovým manem byl Helembert de Turri, který získal Prakšice v roce 1256 od biskupa Bruna ze Schauenburgu. Z této události se nám dochoval lenní zápis, který je druhou nejstarší písemnou zmínkou o naší vesnici. Stojí v něm:

„Bruno, z Boží milosti biskup olomoucký, Helembertu řečenému de Turri, svému milovanému rytíři a jeho dědicům na věky...ať Ti připadne celý kraj Slavičín, který byl již po dlouhý čas zcela opuštěn a neobydlen nikým, kdo by jej obdělával, se vsí Prakšice, která leží poblíž Brodu...“

Dle třetího nejstaršího dochovaného písemného dokladu o Prakšicích se stal dalším prakšickým biskupským manem Albert z Prakšic. Ten „držel“ Prakšice za biskupa Konráda I. v letech 1318-1328. V lenní knize je uvedeno:

„Toto jsou vazalové olomouckého biskupství v provincii Kroměříž, ...rovněž pán Albert z Prakšic má 18 lánů a krčmu.“

Svou povinnost musel vazal potvrdit biskupovi manskou přísahou. Ta se nazývala „homagium“. Dochovala se manská přísaha dalšího prakšického mana Vaňka Mazance z Bařic z roku 1403, kterou slíbil věrnost novému olomouckému biskupovi Ladislavovi z Kravař:

„Ja ..na tom przisaham, ze kniezy ...biskupowi a costelu Olomuczke mu wieren budu, gich dobreho pomahati a gegich zleho wystrzihati, tak mi buoh pomahay y wsseczkní swietí“.

Vaněk Mazanec však svou přísahu nedodržel. Byl totiž, jak praví lenní knihy, „těžce zadlužen v židech i v křesťanech“. Biskupovi prostě řádně neplatil. Zpronevěřil-li se vazal lennímu pánu, dopustil se tzv. „felonie“. Pro „felonii“ byly biskupem Konrádem II. z Vechty dne 14. 11. 1408 v Kroměříži Vaňkovi Mazancovi Prakšice odebrány a svěřeny dalšímu prakšickému manu-Markvardovi, zvanému od té doby Markvard z Prakšic. V lenní knize, kterou biskupství pečlivě vedlo, je svěření Prakšic do užívání tímto manem latinsky potvrzeno:

Marquardus de Prakssicz super tota villa Praxicz cum sigulis ipsius perlinenciis sibi et heredibus et fratribus suis.

Leník Markvard z Prakšic byl politicky a vojensky velmi aktivní. Je uváděn na mnoha historických dokumentech ze své doby. Např. je uveden mezi moravskými pány, reprezentujícími Moravu ve smlouvě, uzavřené mezi rakouskými a moravskými zeměmi, pod záštitou Zikmunda

Lucemburského. Zúčastnění páni se v ní zavázali k vzájemnému respektování, míru a spolupráci. Vojensky se zase aktivně angažoval v roce 1429, kdy pomohl vyhnat lapku Havla z Kojetína a jeho početnou loupeživou tlupu ven z Moravy. Ve svém erbů měl Markvard z Prakšic ruku (v literatuře popisovanou ve drátěné zbroji), která drží palcát s ostnatou hlavicí. Angažovanost měl Markvard z Prakšic po svém otci-Mikšíku z Malenovic, jehož osobní pečť byla připojena k protestu 452 českých a moravských pánů na kostnický sněm za upálení mistra Jana Husa. Markvard z Prakšic byl rovněž příznivcem „podobojí“ a aktivně šířil husitské myšlenky i v Prakšicích. Vojenské aktivity Markvarda z Prakšic vycházely také z toho, že biskupův man se zavázal i k vykonávání vojenských povinností svému lennímu pánu. Vyhlásil-li biskup polní válečné tažení, bylo povinností všech jeho manů shromáždit se s ozbrojeným průvodem v Kroměříži a pod biskupovým praporem táhnouti do boje. Biskupové často zasahovali aktivně do politického dění v království, aktivně se osobně účastnili mnoha válek, válečných výprav, politických jednání a misijních cest. Proto je pravděpodobné, že se svým lenním pánem biskupem, který často jezdil i do ciziny, např. za Svatým otcem papežem do Říma, a dokonce často navštívil i Svatou zemi, se některých cest s ním účastnil i prakšický man. A s ním pochopitelně i jeho ozbrojenci-naši prakšičtí prapradědové. O těchto cestách se nám bohužel nedochovaly žádné konkrétní zprávy.

Vlastnictví biskupského léna se zpočátku řídilo tzv. Magdeburským manským právem, které zavedl v roce 1250 vzpomínaný olomoucký biskup Bruno ze Schauenburgu a potvrdil ho král Přemysl Otakar II. Dle něho se biskupské léno mohlo dědit po meči. Koupil-li ho man od biskupa za peníze, mohl toto léno od roku 1268 odkázat i ženským potomkům. Za biskupa Dětricha z Jindřichova Hradce v roce 1281 bylo manské vlastnictví dále upraveno: „...kdyby pro stáří, chorobu nebo chudobu svým povinností manským nemohl dostáti, aby léna svá se svolením biskupovým a jeho soudu manského směli prodati mužům počestným sobě rovnorodým, kteří jejich práva, ale též jejich povinnosti podle manského práva magdeburského nastoupili“. Z uvedeného je patrné, že biskupové povolili svým manům s lénem obchodovat, nad obchodováním si však ponechali dohled a od svých manů vyžadovali plnění jejich povinností. Lenní soustava olomouckých biskupů byla také velmi důkladně právně zajištěna. Při knížecím dvoře biskupském v Kroměříži byl zřízen lenní soud, jehož přísedící byli voleni z rozvážných vazalů. Lenní soud měl podobné úředníky, jako měly panské soudy a zasedal určité dny v roce. Řešil nejen spory mezi vazaly, ale vedl i velmi důkladné lenní knihy, do kterých se zapisovaly změny majitelů lén, dědické nároky, dluhy, zástavy, věna, pohledávky apod. Při změně na biskupském stolci se scházeli všichni vazalové na slavnostním shromáždění v tzv. lenním sále kroměřížského zámku a obnovovali přísahu věrnosti. Dle lenních zápisů máme doloženo, že

několik prakšických manů působilo jako soudci na lenním soudu v Kroměříži. Např. v roce 1385 to byl Maršík z Prakšic a kolem roku 1550 zase Jan Prakšický ze Zástřizl, který byl posledním majitelem Prakšic z větve Prakšických ze Zástřizl a vlastnil Prakšice do roku 1570. Větev Prakšických ze Zástřizl později vlastnila i hrad Buchlov. Při konfiskacích po Bílé hoře ztratila značnou část majetku, neboť většina členů této větve se aktivně zapojila do povstání vzbouřených stavů. Nejaktivnější byl Bernard Prakšický ze Zástřizl, který věznil olomoucké kanovníky a poté byl zvolen „direktorem“ za rytířský stav. Za „stavovské revoluce“ se dokonce odbojní stavové usnesli na zákonu, dle něhož byli biskupští mani zbaveni manské přísahy a veškeré jejich lenní statky byly prohlášeny za svobodné. Po porážce stavů na Bílé hoře moravský kardinál biskup František z Dietrichštejna pochopitelně ihned toto usnesení zrušil a zavedl zpět biskupské manské právo a odebral biskupská léna všem těm, kteří stáli na straně stavů. To potkalo i tehdejšího prakšického mana Bohuslava Bítovského ze Slavíkovíc. Nejenže mu kardinál Dietrichštejn Prakšice odebral, ale přišel tehdy i o syna Václava, který bojoval ve stavovském vojsku proti císařským v bitvě na Bílé hoře, snad v praporu Moravanů vedeného hrabětem Šlikem. Vladyka Bohuslav Slavíkovec pak dožil svůj život v bídě. Postupně se tak v Čechách a na Moravě dostali k majetku katolíci a cizí šlechta. Bylo tomu tak i v Prakši-

cích. Krátce poté Prakšice držel již katolík Jan Fridrich Sak z Bohuňovic, od roku 1641 získal prakšické léno Paul von Holler a následně od roku 1660 je získal svobodný pán Johann Max von Schönkirch.

Nejvýznamnější prakšičtí mani byli jednoznačně Kaunicové. Když získal v roce 1748 hrabě Václav Antonín Kaunic (viz foto č.1), pozdější kancléř císařovny Marie Terezie, Prakšice, stále to bylo ještě biskupské léno a patřilo biskupovi. Rod Kauniců toto léno užíval do roku 1851. Po zrušení roboty v roce 1848 se začaly pomalu měnit i další pořádky. Moc správní a soudní byla vrchnosti odňata a svěřena úřadům státním a samosprávným. Došlo i na manské právo. Biskupská léna byla alodizována-bylo

zrušeno jejich dědické vlastnictví biskupem. 21. 12. 1870 se přihlásil hrabě Albrecht Kaunic k alodizování Prakšic a oznámil to arcibiskupskému lennímu dvoru. Konečný dekret o alodizaci Prakšic je datován 16. 2. 1872. Za prakšický statek zaplatil hrabě Albrecht 8 % z jejich zákonité ceny. Bylo to tehdy 1316 zlatých a 18 krejcarů. O tuto částku se rozdělilo olomoucké arcibiskupství a zeměpanská lenní komora místodržitelství v Praze. Od té doby byl alodiální statek Prakšice rodinným jménem rodu Kauniců a nestal se součástí fideikomisního (nedělitelného, rodového) uherskobrodského velkostatku a mohla ho tak později vlastnit i hraběnka Josefína Kaunicová-vdova po posledním hraběti z rodu Kauniců, než jí ho po roce 1948 komunisté znárodnili.

V úvodu článku jsem psal, že nebude tento článek o prakšické rodině Manové. Nakonec snad možná i byl. Pokud tedy původ jejich příjmení vychází z toho, že některý jejich předek byl v minulosti manem a držel nějaké svěřené léno. V článku jsou přiloženy šlechtické erby některých prakšických manů. Erb Markvarda z Prakšic, erb Bítovských ze Slavíkovice, erb Saků z Bohuňovic a zejména erby dvou nejvýznamnějších prakšických biskupských manů – pánů z Kaunic a pánů Prakšických ze Zástřízl. Právě lilie z erbu pánů Prakšických ze Zástřízl byla později použita při tvorbě Prakšického znaku.

Zapsal: František Buráš, kronikář obce

erb Bítovských ze Slavíkovice

erb Saků z Bohuňovic

Slavný den

Předpověď počasí byla jasná. Bude krásný letní den. K němu ještě bohatá mračna, kterým se říká beránci. Také nebude žádná bouřka. Vše se naplnilo do posledního puntíku. Na faře zazvonil telefon. Duchovní správce ho záhy zvedl, ale zároveň mu překvapením poklesla ruka. Ze sluchátka se ozval příjemný hlas a k němu nečekaná zpráva. „Chvála Kristu, zde je sekretář nuncia pro českou republiku z Vatikánu... chtěl bych Vám sdělit radostnou novinu. Papež František se po intervenci nejmenovaného občana z vaší farnosti rozhodl navštívit vaši vesničku Prakšice u Uherského Brodu. Termín návštěvy byl stanoven“. Správci vypadlo překvapením sluchátko z ruky, ale skoro akrobatickým výkonem se mu povedlo dostat jej znovu tam, kam patří. Ke svému uchu. Po krátkém rozhovoru seděl jako smyslů zbavený a jen poždůchování jeho kočky Míci jej přimělo k tomu, aby se zpět vrátil do reality života. Po-

myslel si, že je to nějaký nechutný žert. Záhy se rozdrnčel telefon podruhé. Volali představení z Olomouce. Byl to skutečný fakt. Jen nebylo jasné, kdo je tím velkým dobrodincem a má tak vysoké známosti.

Začal jsem mít ten nejlepší pocit z dobře vykonané práce. Však si to náš kněz zaslouží. Otevřel ve farnosti lidem dveře, snaží se, aby jim byl prospěšný a také má velkou snahu, aby nic nepokazil. Není to vůbec jednoduché, ale jemu se to převážnou měrou daří. Farníci to už přijali za své a berou to jako samozřejmost, na kterou si velmi rychle zvykli.

Palcové titulky ve Slovácích novinách oznamovaly svým čtenářům, že svatý otec František navštíví obec Prakšice u královského města Uherského Brodu. Byla to neuvěřitelná zpráva. K ní byla poznámka tučným písmem, že to není novinářská kachna. Prostě něco úžasného a nevídaného.

Ve farnosti se počalo uklízet a sešla se několikrát i farní rada. Nastalo konstatování: kostel máme nově vymalován, hřbitov máme vsutku moc pěkný, a to pole svornosti je krásně přehledné. Vydlážděné pravidelné uličky a všichni jsou si zde rovni. Fara je stará, ale přesto krásná a moderní. Společenská místnost se skromně nazdobí. Někteří z rady navrhovali, že by se měl pověsit krásný obraz Krista od malíře Peňáze. Přesto to bylo v letním období velmi diskutovatelné téma. Varhaníci se dohadovali, kdo že vlastně bude hrát. Duchovní správce pan farář pak moudře rozhodl. „Budete se střídát a vše si nacvičíte. Máte na to tři týdny!“

Bylo ustanoveno Vatikánem, že není vhodné, aby představitelé církve z Olomouce byli při této návštěvě přítomni. Dokonce ani pan děkan nebyl zván. Vše vyvolalo spoustu otázek, na které se však nedostávalo odpovědí.

Jen já jsem věděl své a potvrdilo se

mě, že známosti jsou mnohem více než peníze. Všechno fungovalo podle toho, jaké bylo mé přání a úmysl.

Zdalo se, že je vše dokonale připraveno. Dokonce i patníky od Uherského Brodu byly nazdobeny podobně, jako když je svatostánek okrášlen při biřmování. Byla domluvena krojovaná účast, kapela, slovo starosty a kuchař Gusta již měl tým svých pomocníků, na které bylo spoolehnutí. Jedním slovem krása a dokonalost ve farnosti.

Telefon dlouze zvonil a byl skutečně

neúnavný. „Eéééé, ano, já slyším, co se děje ?!“ „Ahoj a chvála Kristu, tady je Josef snad ještě nespíš? Vyklízíme stodolu a snad v ní bude ve farnosti ta naše hospoda. Já jsem ti to včera zapomněl říci, prosím, přijdi pomoci.“ „Ježíšmarjá Josefe to jsi ty?!“ „No neber boží jméno nadarmo a kdo by to měl být, snad papež ?! Slunce už je nad hájem a on si spí jako dudek,“ ozvalo se ještě v telefonu, než volající zavěsil.

Sen se rozplynul jako mlha nad krajinou. Žádný papež, žádná návštěva,

nijaké známosti, už vůbec ne palcové titulky v novinách. Prostě vůbec nic. Ale že to byla přátelé krása. Ta jednota ve farnosti, to krásné překvapení Josefa a ta jednotná farní rada. Jak a komu za to poděkovat jsem moc dobře věděl. Díval jsem se tam nahoru a ze široka se usmíval.

A nyní už žádné lelkování. Ranní káfé, chleba a vzhůru za farníky. Farní hospoda bude! A to už není žádný sen. Ale i tak, sny se prý někdy plní ... a lidé, ti se přece mají setkávat.

Rozloučení s prázdninami

V pátek 1. září se na hřišti uskutečnilo pro děti již tradiční rozloučení s prázdninami. Byly to tři hodiny soutěží, tance, které pro děti připravila obec ve spolupráci s Pavlem Chabičovským a jeho spolupracovníky. Děti si zaskákaly na nafukovacím hradu, zastřílely si v laserové střelnici, mohly si zahrát fotbal, některé si nechaly na obličej namalovat obrázek, nebo udělat tetování.

Účast dětí i rodičů byla velká, počasí všem přálo a mnoha dětem a některým rodičům se ani nechtělo jít domů.

Slavnosti vína

V sobotu 9. září se v Uherském Hradišti konaly „Slavnosti vína a otevřených památek“.

Za pěkného počasí se průvodu z naší obce zúčastnilo více jak 25 krojovaných účastníků. Byli tam opět rodiče s dětmi, ženáci, ale i chlapi a děvčata z hodové chasy.

Chtěl bych všem účastníkům poděkovat za účast a již nyní se těším spolu s dalšími účastníky na Slavnosti vína v roce 2024.

JH

Vepřové hody

V sobotu 9.12.2023 se již podeváté, uskutečnily v sále vepřové hody. Práce započaly již v pátek kolem dopoledne. Nakoupili jsme asi 350 kg vepřového masa, ze kterého se vyrobilo 30 ks tlačanky, 30 ks jitrnic a část byla použita k pečení. Kromě zabijačkové omáčky bylo vše po dvanácté hodině prodáno.

Velké poděkování patří řezníkovi Kamilu Kováři, našemu kuchaři Gustovi Vlkovi, jeho pomocníkům, zastupitelům, pracovníkům obce a občanům, kteří ochotně pomáhali jako každý rok dva dny při přípravě výrobků, ale i úklidu a bez jejichž přičinění by se akce v takovém rozsahu nedala zvládnout. Jedná se o I. Kadlčkovou, G. Juřeníkovou, J. Kučeru, Z. Vlka, M. Jenerála, P. Kadlčka, F. Backera. Jim všem patří velké poděkování.

JH

Koncert pro seniory

V neděli 10.12.2023 se uskutečnil tradiční koncert pro seniory.

Hlavním účinkujícím byla dechová hudba Hradčovjanka, která svým vystoupením vyplnila odpolední čas až do pěti hodin. Škoda, že se letos této akce zúčastnilo jen asi 70 seniorů. Možná to bylo tím, že v týdnu před koncertem bylo hodně občanů nemocných. Doufám, že příští rok se sejdem ve větším počtu.

O spokojenosti se svátečním odpolednem svědčil i potlesk po ukončení koncertu a tak

věřím, že se to všem přítomným líbilo. Bohužel jsme se museli tentokrát obejít bez šéfkuchaře G. Vlka, který taky onemocněl a jistě ho mrzelo, že nemohl vládnout v kuchyni svou pevnou rukou. Zdárně ho však nahradily pomocnice, které si za předchozí roky vychoval a pohoštění bylo připraveno k plné spokojenosti účastníků koncertu.

JH

Zájezd do Dunajské Stredy

V květnu a září se uskutečnily zájezdy pro seniory do Thermal parku Dunajská Streda. S myšlenkou na konání zájezdů pro seniory přišla paní Kamila Kostelníková, která se ujala organizace a zajištění vstupenek.

Poněvadž se dosud taková akce v obci neorganizovala, zastupitelstvo na zájezdy uvolnilo finanční prostředky na dopravu a zajistilo autobus. K překvapení asi všech se v obou případech podařilo naplnit autobus se 48 sedadly.

Účastníci strávili příjemný den v bazénech v 5 venkovních bazénech s teplou vodou a ve 3 vnitřních bazénech, kde si odpočinuli a nabrali sílu do zbytku letošního roku, ale i poseděli s přáteli u dobrého

jídla a pití.

Doufáme, že se taková akce bude opakovat i v roce 2024, i když se asi

pojede do jiného místa na Slovensku.

JH

TJ Sokol

Vážení sportovní přátelé,
TJ SOKOL Prakšice-Pašovice má za sebou podzimní část sezóny 2023/24, kterou bych chtěl krátce shrnout.

Do přípravy nám zase na začátku nového školního roku přibýlo několik nových prcků, za což jsme hrozně rádi. Celkem máme ve věkovém rozmezí od 5 do 10 let přes 30 dětí. Podzimní „mistráky“, v nichž ale o výsledek vůbec nejde, jsme se snažili odehrát paralelně na 2-3 hřištích, což se nám většinou podařilo a s přispěním téměř stále dobrého počasí bývalo na zápasech i hodně rodičů. V zimě se opět zúčastníme pěti halových turnajů Hasteko Kummer CUP, které jsou pro 4 věkové kategorie (minipřípravka, mladší, starší přípravka a žáci). Turnaje se spolu s námi vždy účastní týmy Orel Uh. Brod, Hradčovice, FK Javořina a Vlčnov. Turnaj v naší tělocvičně pořádáme v sobotu 10.2.2024 (všechny přípravy) a 11.2.2024 (žáci). Dojděte kluky povzbudit, pozvánku s rozpisem zápasů zavčas necháme vyvěsit.

Musíme přiznat, že jsme měli obavu, jak to bude vypadat s kategorií žáků po odchodu silného ročníku

2008. Nicméně se ukázalo, že obava byla zbytečná. Zpět k fotbalu se vrátilo několik kluků, kteří by se předtím ve velké konkurenci těžce prosazovali a s doplněním o nejstarší hráče přípravy hráli vyrovnané zápasy se všemi mužstvy soutěže. Výsledkem je průběžné 6. místo v tabulce s jednobodovým odstupem za třetí Nivnicí, ze 13 zápasů máme 25 bodů (8-1-4). Trenéři Ondřej Šimuni a Přemysl Gajdůšek s kluky odvádí dobrou práci, tréninková docházka je vynikající, jen tak dál.

V klidném středu tabulky, taktéž na 6. místě, podzim zakončili i dorostenci pod vedením Radima Hladiše a Jirky Helíška. Z 11 zápasů vyválčili 14 bodů, škoda spousty remíz (3-5-3), při skóre 22-19 máme druhou nejlepší obranu v soutěži. O polovinu našich gólů se postaral Matěj Helísek. V zimní pauze by zhruba polovina kádru měla jet na soustředění spolu s muži a všichni budou občas i spolu trénovat, už se nám to osvědčilo.

Druhá sezona mužů po postupu do 1.B třídy je zatím zklamáním. Tým pod vedením Vladimíra Poláka dokázal uhrát pouze 10 bodů (3-1-9) se

skóre 23-41 a nachází se na 12. příčce tabulky. Kluky sráželo hlavně tristní proměňování šancí a když se ke konci soutěže přidala rozsáhlá marodka, kdy vypadla v podstatě celá zkušená osa mužstva, tak se pak body sbíraly velmi těžce. Velký kredit musím dát našim dorostencům, kteří ve velkém počtu zvládali dva zápasy za víkend, v posledním kole dokonce v jediný den. Pozitivní na to je, že máme na čem stavět, do zápasů mužů zasáhlo 7 (!) dorostenců včetně 15-letého Davida Řezníčka, který ukázal, že bude brzy oporou i v dospělé kategorii.

Přes zimu se snad dáme zdravotně do pořádku a záchranu v soutěži, což si musíme přiznat jako jediný cíl, vykopeme co nejdříve.

V kabinách se bude přes zimu rekonstruovat koupelna ve 2.NP, která už byla v havarijním stavu. Děkuji zastupitelstvu Obce Prakšice, že tuto investici schválila.

Na závěr bych chtěl všem popřát příjemné prožití svátků Vánočních a do Nového roku hlavně zdraví.

Pavel Němeček, předseda TJ

Koledování u betléma

V sobotu 23.12.2023 proběhne ve 14.00 hodin v Chrámu Páně v Prakšicích koledování u betléma. Srdečně zve FS MALÁ HOLOMŇA.

Pozvánky

Zveme všechny občany na **novoroční ohňostroj** na hřišti v Prakšicích v pondělí 1.1.2024, začátek v 18.00 hodin.

Pozvánka na koncert sboru z Velké Bystřice

Na **vánoční koncert Pěveckého sboru Dvořák** v neděli 7.1.2024 v 15.00 hodin v kostele Krista Krále v Prakšicích.

Na **pout' do Olomouce** s otcem Josefem Opluštilem 27.12.2023, odjezd v 7.11 hodin z autobusové zastávky v Prakšicích.

Odvoz plastů v roce 2024

3.1., 14.2., 13.3., 10.4., 8.5., 5.6., 3.7., 14.8., 11.9., 9.10., 6.11., a 4.12.2024

Hody

Výlov

Periodický tisk územně samosprávného celku, vydáváno 2x ročně, 15.12.2023,
vydává obec Prakšice, 687 56 Prakšice 29, IČ:00291277, evidenční číslo MK ČR E 21637.
Fotografie: archiv F. Buráň, F. Blaha, ZŠ